

НЕ ЗАБРАВЯЙТЕ, НО НЕ ОТМЪЩАВАЙТЕ!

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 20 • год. ХСV • 30 октомври 2015 г. • цена 0,40 лв.

www.stdbg.org

НА МНОГАЯ ЛЕТА, ВАШЕ СВЕТЕЙШЕСТВО!

На 15 октомври т.г. Негово светейшество Неофит – патриарх български и митрополит Софийски навърши 70 години. Той отбелязва скромно и по монашески седемдесетгодишнината си, която е светъл празник за всички нас. Тя бе повод и ние, тракийци, да изразим уважението и любовта към главата на най-българската от всички институции – светата ни православна църква. Председателят на Съюза на тракийските дружества в България Красимир Преманов изпрати поздравителен адрес до Негово светейшество, в който се казва:

ВАШЕ СВЕТЕЙШЕСТВО,

От името на Централно-

то ръководство на Съюза на тракийските дружества в България и лично от мое име приеми поздравите по повод на Вашата 70-годишнина!

Ревностен радетел за укрепването на Българската православна църква, Вие спечелихте обичта, уважението и признанието на българския народ, който вижда във Ваше лице опора и истински духовен пастир на своето паство.

С много дипломатичност, съпричастие и постоянство Вие съхранявате добродетелите на Българската православна църква, опазвате нейното единство, нейната цялост и достолепие, защото те са основата и на българската държавност.

Съюзът на тракийските дружества в България удостои Неофит – патриарх Български и митрополит Софийски, с най-високото си отличие – медал „Капитан Петко войвода“ с лента по случай неговата седемдесетгодишнина

гарската държавност.

Неотменно и неуморно наставлявате и подкрепяте нуждаещите се, призовавате нацията към милосърдие и любов, към разбирателство и състрадание в името на единението.

В дни на обществени изпитания давате така нужните сили и вяра, в очакването на всеки български гражданин неговият пастир и духовен водач да върне надеждата на хората, да отвори сърцето си за техните грижите и болки, да работи за сплотяването на българската нация, за съзидание, достоен живот и напредък.

Уверен съм, че и занапред ще продължат и ще се развиват тесните връзки между Съюза на тракийските дружества в България и Българската православна църква в защита на българщината и на тракийската кауза, към която църквата досега винаги е била съпричастна.

Ето защо ние, българите от Тракия, гледаме с надежда и упование в бъдещето

и вярваме, че Вие – и като съмишленик, и като заместник-председател на Управителния съвет на дружество „Тракия“ – Русе, ще останете наш верен и мъдър наставник и деятел.

Днес имам удовлетворението и честта да заявя, че по решение на Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България Ви удостояваме с нашето най-високо отличие – медал „Капитан Петко Войвода“ – с лента.

Нека Бог да Ви даде сили и търпение да ни водите по правилния път на вярата и доброто, защото за нас Българската православна църква е била винаги опора за съхраняване на православно единство, на българския национален дух и култура, на целостта на България.

Пожелавам Ви здраве, мъдрост и успех в името на изконните християнски ценности, в името на патриотизма и родолюбието, в името на бъдещето на българския народ.“

**ЮБИЛЕЙНА
ВЕЧЕР НА**

**Ивайло
Балабанов**

На стр. 5

Нов храм в Ефрем пази спомен за Сачанли

Проф. д-р Георги Янков даде на родното си село Ефрем нов параклис – „Свети Георги Победоносец“. Християнският храм е вдигнат наред с фамилна градина, където някога е била къщата на учения в маджаровското село. Параклисът хвърля мост между Ефрем и Сачанли – селото в Беломорска Тракия, разрушено по време на трагичните събития от 1913 година, откъдето са корените на повечето преселници тук. Селото, където някога са живеели повече от 900 души, сега наброява едва 70-80.

Параклисът бе осветен от архиерейския наместник на Харманлийска духовна околия – отец Атанасий Странски в съслужие с отец Живко. Дарител за родолюбивия градеж е и Вълчо Балабанов, чиито предци също са тракийски бежанци от Сачанли. След ритуала бе осветен и раздаден курбан за здраве и благополучие.

В Ефрем съм живял до 7 клас. Мястото, което избрахме за параклиса, е наистина сакрално. Вижда се язовир „Ивайловград“, върх Марина, до тракийския скален комплекс Глу-

хите камъни по въздух са само 3 км, сподели проф. Янков. Преди няколко години по моя инициатива обновихме построената в селото през 1887 г. църква „Свети Атанасий“, която е една от най-старите в региона и е обявена за паметник на културата, припомни той. Новият параклис наподобява този в центъра на Сачанли, построен от един грък като знак за възпоминание на нашите предци. Селото в днешна Гърция е в руини, там не живее никой, но този храм пази спомена жив, каза още професорът. От Сачанли произхожда и неговият род. Припомняме, че през 2013 г. той описа в книга историята на родното си село Ефрем. Специално място в неговия труд заема именно разказът за драматичната съдба на тракийските и малоазийските бежанци.

Проф. Георги Янков е основател и ръководител на катедра „Политология“ в УНСС. В периода 1999 – 2005 г. е директор на филиал „Икономика и управление“ в Хасково. Той има над 190 научни публикации. Включен е в енциклопедията „Научната слава на България“ „Хасковска Марица“

НА 16 ЯНУАРИ 2016 Г.

ОБЩО СЪБРАНИЕ НА ВЪРХОВНИЯ КОМИТЕТ

Съобщение

Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България на основание член 26 от ЗЮЛНЦ свиква Общо събрание на Върховния комитет на СТДБ на 16

януари 2016 г. в 11 ч. в заседателната зала на СТДБ в град София, ул. „Стефан Караджа“ 7 А, при следния дневен ред:

1. Отчет за изпълнение на План-програмата за 2015 г.

2. Отчет за изпълнение на бюджета за 2015 г.

3. Приемане на План-програма за 2016 г.

4. Приемане на проектобюджет за 2016 г.

5. Решения

**АБОНИРАХТЕ ЛИ СЕ?
СЕГА Е ВРЕМЕТО**

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Да си спомним за Костадин Гемеджиев

Трагичната съдба на този изключително честен човек
и голям идеалист и днес не само трогва,
но и продължава да е пример за поколенията

ИНЖ. ПАВЕЛ ХАРИТОВ

Аз съм съвременник на трагедията на Костадин Гемеджиев. Роден съм в село Черничево, Крумовградско, на 10 октомври 1928 г. Средно образование завърших в Ивайловград, висше – в СССР. Десет години работих в Кърджали. Бях завеждащ отдел „Промислен“ в Окръжния комитет на БКП. Активно участвах в усвояването на бентонита и перлита. Бях директор на ДМП „Родопи“, първия директор на ДП „Перлит“. За първи път видях Костадин Гемеджиев в края на ноември 1944 г. на главната улица в Ивайловград. Вече бях слушал много впечатляващи неща за неговата дейност. После научих, че се завръщал от Беломорието, където успешно е изпълнил отговорна правителствена задача по опазването и осигуряването на над 14 хиляди тона национално имущество. И вместо благодарност, бе арестуван по нелепо обвинение. Започва неговата одисея.

В края на 1964 г. започнах работа в София. Тук имахме няколко срещи и разговори с Гемеджиев. Не спираше да се бори за своята реабилитация. Вярвах, че правдата ще възтържествува. Тя наистина възтържествува след цели 45 години. Тежки и мъчителни за него и семейството му.

За мен той винаги е бил и си остава герой, патриот, идеалист.

Има още живи неговии съвременници и слушали за него. Ще им бъде интересно да прочетат за него, защото той остави трайна следа след себе си.

Костадин Гемеджиев е роден на 27 септември 1908 година в село Долно Луково, Ивайловградско. През 1923 г. постъпва в Свиленградската гимназия. Вижда жестокостите на Девеююнкските превратджии, които рязко осъжда. Продължава образованието си в Харманлийската гимназия за учители. Попада в среда на ученици с леви убеждения. Започва идейната му ориентация. След успешното завършване на средното образование завършва школата за запасни офицери. Там укрепват убежденията му на комунист. През 1932 г. е приет член на БКП. Проявява организационни способности. Възлагат му две сериозни задачи – да създаде партийна организация в Ивайловградския район и да организира канал за нелегални през Гърция и Турция за СССР.

Полицията забелязва политическата му активност и го интернира заедно с Петър Мерджемеков. След освобождаването се заема с втората задача. Става провал и Гемеджи-

ев попада в турски, а след това в гръцки затвор. Поради липса на доказателства е освободен. Отново е в първите редици на нелегалната борба. До средата на 1944 г. четири пъти е интерниран, два пъти затворник, няколко месеца в концлагера „Кръсто поле“.

След освобождението от четвъртото интерниране в края на юли преминава българо-гръцката граница и отива при гръцките партизани в неутралната зона. Това е източната част на Беломорска Тракия, която граничи с Турция. Управлява се от Германия. Има немски военни гарнизони. Там заварва група български партизани – цивилни и войници. Заварва и доста голяма група пленени войници. Очаквала ги трагична съдба. Помолвил командира на гръцките партизани Харис да се заеме с тях. Убедил ги да станат партизани. Приели.

Българската група значително се увеличила. Образува се войнишки партизански отряд „Васил Левски“ с три чети и ядро. Командир на отряда е Кос-

тадин Гемеджиев. Една от четите се ръководи от Стою Белкин, когото, фалшифицирайки историческата истина, по-късно обявяват за командир на отряда.

В края на август започват сраженията с хитлеристите. Тъй като Гемеджиев е имал добра военна подготовка, възлагат му организацията и командването на действията и сраженията на гръцките и българските партизани с немските военни части. Сраженията са успешни. Немците са изгонени, областта е освободена.

На 9 септември Костадин Гемеджиев с част от отряда, в който има и гръцки партизани, тържествено е посрещнат в Ивайловград. Авторитетът му е огромен. Установява

народната власт в Ивайловград и Крумовград.

В края на септември правителството му възлага много отговорна задача – да замине за Ксанти и да се включи в правителствената делегация. Ръководена от Сава Гановски, тя води преговори с гръцка делегация за опазване и транспортиране в България на наше национално имущество. Гемеджиев пристига, а обстановката е много сложна. Преговорите вървят трудно. Гръцкото партизанско движение е разединено на ЕЛАС и ПАО. ЕЛАС поддържа новото гръцко правителство и са за добри отношения с новата власт в България, а ПАО са против. Те воюват помежду си. Железопътната линия, по която могат да се превозят материали-

те, е в областите, където се разпорежда ПАО. И още едно затруднение – 13 моста са разрушени. Командващият българските военни части ген. Сираков е в добри отношения с командването на ПАО. Сава Гановски заминава за София да докладва за затрудненията. Цялата тежест и отговорност поема Гемеджиев. Благодарение на авторитета му в щаба на ЕЛАС преговорите завършват успешно. Успява да ангажира ген. Сираков да помогне на ЕЛАС и да възстанови разрушените мостове. Това е огромен успех. Линията е освободена, мостовите – възстановени, националното имущество е върнато в България.

След такова успешно изпълнение на поставена-

та задача Костадин Гемеджиев се завръща в България. В края на ноември вместо да получи благодарност, той е арестуван за измяна без никакви доказателства. Веднага щом става известно за арестуването му, в Ивайловград партийните организации и обществеността се вдигат на активната им защита. Това предотвратява да не се случи непоправимото – да бъде убит като враг, както е станало с Леваневски.

Освободен от ареста, Гемеджиев е мобилизиран. Участва в първата фаза на Отечествена война. На какъв тежък психически товар е бил подложен? Вместо да се радва на победата на новата власт, за която се е борил и страдал, той е изключен от партията и то в негово отсъствие, което е било грубо нарушение на Устава. Отнето му е командирството на създадения и командван от него войнишки партизански отряд „Васил Левски“.

Цели 45 години Костадин Гемеджиев се бори против това нелепо обвинение. Праща молби до всички партийни конгреси. Никакъв отговор, никаква реакция. Очевидно във висшето партийно ръководство някой с нечиста съвест успешно е препятствал тяхното разглеждане.

И като безпартиен не престава да търси начин да бъде полезен на страната. И е намирал. Отдаде много сили и доказа огромната полза от внедряването на фуражната култура меденка, която расте в Източните Родопи. Расте на бедни терени, намалява ерозията. Завистливи и бюрократични причини осуетиха внедряването ѝ.

След промените през 1990 г. висшият партийен орган на БСП разгледа отново нелепото обвинение срещу Костадин Гемеджиев и категорично го отхвърли. Решението е: Пълна реабилитация! Възстановено е партийното му членство от 1932 г. Възврънато е командирството на създадения и командван от него партизански отряд „Васил Левски“.

Правдата, макар и с много голямо закъснение, възтържествува. Костадин Гемеджиев почина през 1994 г. Отиде си с чиста съвест, каквато винаги е имал, и като непоколебим идеалист.

Сега в родното му село благодарение на упоритостта на инициативния комитет, създаден и ръководен от инж. Георги Мерджемеков от Кърджали, и съдействието на административните органи от района е поставена паметна плоча. („Нов живот“)

■ Пред паметната плоча на Костадин Гемеджиев в с. Долно Луково

„ШУМИ НА ТРАКИЯ СЪРЦЕТО...“

115 години от рождението на Асен Калоянов – родолюбив поет с будно гражданско съзнание

АТАНАС ТОНЧЕВ

Известна е драматическата съдба на българите от Беломорска Тракия след Руско-турската война през 1877–1878 г., когато тази наша древна земя два пъти бе включена в свободна България и пак връщана под чуждо господство. И после населението ѝ бе принудено да бяга от родния край и варварски преследвано, поради което даде хиляди човешки жертви.

Сред тези бежанци е и семейството на поета Асен Калоянов. От малък той слуша трагичните разкази на баща си – поборникът Траян Калоянов, усеца зова на кръвта на предците си и вълнението остава завинаги в душата му. А когато избликва поетичния му талант, то намира ярка проява в лириката му. Тази лирика е пронизана от затрогваща елегантност и печал, с възхита от тракийската природа и томителен копнеж по бащиното огнище. Как хубаво е отразено това в стихотворението му „Тракийска песен“:

Шуми Марица и отвлича
вълна подир вълна на юг,
вълна подир вълната тича
и гони звук след звук.

Шуми на Тракия сърцето,
шумят треви и дървеса,
над тях оглежда се небето
в блестящата роса.

И моят дух лети унесен
към Фере и Доган хисар
с шума на тая странна песен,
що буди спомен стар

за онзи край, където още
с духа на моите деди
витае в чемерните нощи
тоз, що и в мене бди.

Към твоя роден край, бащице,
духът ми в тоя час от тук
с вълните плавни на Марица
лети, лети на юг.

А и в свободна България семейство Калоянови не намира щастие и покой. Към тъгата по родния край се прибавят бедняшката несрета и теплото на скиталчеството. Защото през онова време животът в родината ни е труден, особено за безимотните хора – липса на постоянна работа, ниско заплащане на труда, тежки социални условия... това потиска душата на възмъжалия вече момък и навлиза трайно в поезията му. Едва 23-годишен, той

споделя с белия лист:

И беден син, на студ и глад
обречен,
аз питам вече своя скръбен дял:
защо съм тъй ненужен и
далечен
сред тоя незатихващ карнавал.

И в душата му се надига негодувание и ропот срещу социалните неправди и перото му се насочва все по-устремено към ония житейски явления и промени, които движат напредъка в света. И в поезията му зазвучава нов глас – гласът на протеста:

През болката на тежките
несгоди
ний ставаме с намръщени чела
и сянката на мрачна скръб ни
води
по пътя на размирните дела.

За да осигури по-широка популярност на новата си, граждански насочена поезия, Асен Калоянов основал свое списание, наречено символично „Хиацинти“ по името на оня младеж в гръцката митология, от чиято кръв поникнали едни от най-красивите цветя. В него почнали

да сътрудничат Ангел Каралийчев, Камен Зидаров, Пантелей Матеев и други известни писатели.

Септемврийското въстание през 1923 г. и последвалите го събития засилват още повече социално-гражданските сюжети в поезията на Асен Калоянов и той издава заедно с Кутю Панчев стихосбирката „Гонитба“ с тази много опасна тогава тематика. А после книжната му лавица почва да се попълва ежегодно с нови негови стихосбирки: „Скиталчество“ (1926), „Пратеник“ (1927), „Под сянката на града“ (1929), „Година“ (1930) „Жертвен кръст“ (1931)... Името му вече е много известно, но животът му не става по-благат. Напротив – остава пак без работа. Тогава му подава ръка Васил Павурджиев и го настанява в Държавната печатница, а Челкаш го привлича за редовен сътрудник на пролетарския вестник „Хоровод“.

В тези години поетичното му перо става още по-бойко:

На стария развратен свят –
разгром!
Зарад студа, що брах през

■ Асен Калоянов

толкоз зими –
проклятие над всеки негов дом!
На тоз свят не дойдох ни спя,
ни хром,
но вързан неговата власт
държа ме,
Зарад студа и нуждите –
погром!

Голяма роля в развитието на Асен Калоянов като поет и гражданин е изиграло общуването му с Никола Вапцаров през 1939–1940 г. на ул. „11 август“ 7. Там се опаковат и разпращат Вапцаровите „Моторни песни“, там се ражда една нова идейно-политическа сила у Асен Калоянов, която ще извисява все повече неговото обществено съзнание,

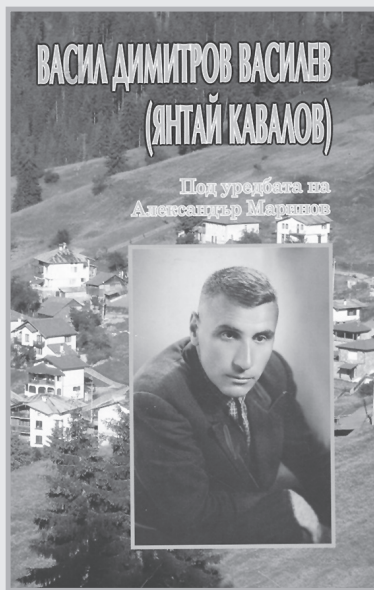
за да се оформи най-пълно в прехода след 1944 г. Тогава, и като член на Съюза на българските писатели, се включва активно в културния живот на страната, сътрудничи на печата с нови творби, обвеяни с патоса на една родолюбива тематика, отразяваща както тежкенията на миналото, така и възраждащия си живот в новата, социалистическата република. Понякога тонът му е приповдигнат повече, отколкото трябва, но това бе обща слабост на поезията от това време. Често участва и в литературни четения, в които възторжено ечи поетичният му глас:

Със всеки ден все по-хубав става
в страната ни животът наш...

ДОСТОЕН СИН НА РОДОПА ПЛАНИНА

В ръцете на читателите е книга за писателя Янтай Кавалов (2004–2014), тя излиза по инициатива на Община Чепеларе и кметството на родното му село Проглед и е под уредбата на Александър Маринов. В биографичните бележки подробно се разказва за рода на Янтай Кавалов, всъщност това е литературен псевдоним на Васил Димитров Василев. Неговият баща Димитър, който се заселил в Проглед и построил къща в началото на селото, от 1899 до 1903 г. участвал в Македонско-Одринското революционно движение, наричано от родопчани „комитлия“. Бил ятак на четите, а къщата му била щаб на една от тях, където било направено скривалище и склад за оръжие и мунции. Васил Димитров е учител и същевременно кооперативен и читалищен деец. Пише разкази, фейлетони и очерци и печата в „Свобода“, „Българска мисъл“,

Излезе книга за
писателя Янтай Кавалов

„Златорог“. През 1942 г. в съавторство с Петър Маринов издават селищната монография „Петдесет години Проглед“, второто значително краеведско изследване след „Миналото на Чепеларе“ на Васил Дечов. През 1937–1940 г. е съредактор на двуседмичния вестник „Родопска искра“, издаван в Чепеларе, сътрудничи и на „Родопски вик“. Връх на неговото творчество е пиесата „Недопята песен“ по биографичния очерк, написан от него за националния герой Дичо Петров, играна в Родопския театър в Смолян и в други театри. Янтай Кавалов е автор и на биографичен очерк за братята Пантелей и Лазар Пачови от Асеновград, има и неиздадена книга в съавторство за историята

на Асеновград. Под перото му се излезли много очерци, разкази, новели, пътеписи, стихотворения и басни, исторически материали и др.

Книгата „Васил Димитров Василев (Янтай Кавалов)“ съдържа публикувани и непубликувани творби на писателя, отзиви за издадените книги, документи за неговата обществена дейност. Интересни са и публикуваните писма, особено писмовната връзка с Николай Хайтов и Антон Дончев. Спомените на Петър Маринов, отзивите за литературното наследство на писателя на Светозар Казанджиев, Димитър Златев, Никола Гигов, Марин Кадиев, Елена Хайтова и др. допълват образа на този учител, писател, кооперативен и читалищен деец, истински народен будител и родолюбец – достоен син на Родоп. С повика – да не бъде забравен!

Не забравя и тракийската тематика. Творбите му „Тракийска песен“, „Преображенци“, „Дедите ни“ и др. се декламираха години наред по тържества и вечеринки на тракийските дружества и поддържаха духа на потомците на тракийските бежанци.

Поетичното творчество на Асен Калоянов (1900–1974 г.) бе достойно оценено у нас, а някои от творбите му получиха и признание в чужбина. Например той през 1968 г. бе удостоен със сребърен медал в международния конкурс за поезия в Рим.

Жалко е, че и този вдъхновен поет потъна в забвение след преходния период на новата ни история, както много от нашите културни дейци и възрожденци.

ПРЕДИЗБОРНИ ПРОЯВИ

**БСП ПОДКРЕПЯ
КАУЗАТА НА
ТРАКИЙСКИТЕ
БЕЖАНЦИ**

Среща с проф. Михаил Мирчев

„БСП е патриотична партия и ви подкрепя във всички ваши каузи, като наследници на тракийски бежанци. Има здравословна симбиоза между мен, като ляв човек и патриотизма. Аз съм оптимист за тези избори. Първата ни победа ще е да отидем на втори тур. Ние се борим за един по-малък успех на първи тур и за по-голям на втори. Могат да се получат доста радикални изборни изненади.“, това каза кандидатът на БСП Лява България за

кмет на София проф. Михаил Мирчев на срещата със Съюза на тракийските дружества на 12 октомври. Той представи пред тракийци своята програма и отговори на поставените въпроси. Срещата бе ръководена от Николай Димитров – председател на софийското тракийско дружество. Тук бе и председателят на СТДБ Красимир Преманов.

В срещата взеха участие водачът на листата за общински съветници Калоян Паргов, кандидатът за кмет

на район Красно село Бойко Митов, кандидатът за кмет на район Красна поляна Надя Динчева и кандидати за общински съветници.

„Тук сме да подкрепим тракийската кауза, която не е на една политическа сила, а е на всички българи. Покланям се пред вашата кауза. Ние от БСП ви подкрепяме във всяко ваше действие. Това, от което трябва да се ръководят всички политики е работа в полза на хората, за тяхното добруване.“ – това заяви Калоян Паргов.

**СТОЛИЧНАТА
ОБЩИНА
ЩЕ ПРОДЪЛЖИ
ДА СЪДЕЙСТВА
НА ТРАКИЙЦИ**

Среща с г-жа Йорданка Фандъкова

На 16 октомври в Тракийския дом в София се състоя среща-разговор с Йорданка Фандъкова – настоящ кмет на столицата и кандидат за следващ мандат. Срещата бе открита от председателя на СТДБ Красимир Преманов, който благодари на Йорданка Фандъкова за досегашното ползотворно сътрудничество на Столична община със Съюза на тракийските дружества в България. Той изтъкна, че благодарение на разбирането на отговорната патриотична роля на Съюза Денят на Тракия – 26 март, бе включен в културния календар на столицата и г-жа Фандъкова присъства редовно на поклонението пред паметника на одринските опълченци.

Йорданка Фандъкова направи отчет на дейността си през изминалия мандат, из-

ложи пред присъстващите своята програма през следващия мандат, ако получи доверието на столичани и отговори на поставените въпроси. Тя благодари на тракийци за поканата за среща и за откровения разговор за София. Преди няколко години заедно включихме Денят на Тракия в календара на културните събития на Столичната община, а сега ще подкрепим организацията по отбелязване на 120-та годишнината на тракийското движение, каза тя. В срещата участваха и кандидатът за кмет на район „Средец“ Вергиния Стоянова и кандидатите за общински съветници Николай Стойнев, Малина Едрева, Йоана Драгнева, Емануела Стоманиякова, Димитър Папукчиев и Слав Стойчев.

• Цвета за автора

ДИМО ЧАНКОВ

Верба волант, скрипта манент – Казаното отлита, писаното остава. Тази стародавна латинска мъдрост илюстрира най-добре непреходната сила на писменото слово чрез камък, пергамент и книга. Между достойните радатели и съзидатели на съвременния

**НОВА КНИГА ЗА
ИВАЙЛОВГРАД**

Монографията „Историята на град Ивайловград 1912–1944“ на доц. д-р Георги Граматиков е неоценим принос в историографията за тази най-крайна част от Източните Родопи

модерен български национализъм е и уважаемият доц. д-р Георги Граматиков. Най-новата му книга „Историята на Ивайловград 1912–1944“ е издадена с финансовата подкрепа на община Ивайловград и спомоществователството на Диана Овчарова.

В предговора авторът пише: „Нашата история започва с процесите на мирното, ако то може да се нарече

така, съзиждане след Освобождението на Ортакой (Ивайловград) и района през 1912 г. и най-вече от есента на 1913 г. Целта на предлаганата монография е да се разкрият демографските, административните, социално-икономическите, образователните, културните и обществено-политическите процеси на Ортакой (Ивайловград) и отчасти на общината и околията след 1912 г.,

когато те стават окончателно неделима част от страната.“

На друго място в предговора доц. д-р Георги Граматиков с пророческа прозорливост заключава: „Историческите събития се виждат по-добре от разстоянието на времето, но ако историкът се потопи в тогавашната действителност. Изследването започва от корените на събитията и важните подробности на изворите, след което задължително е изкачването нагоре, за да се обхване отвисоко и нашироко същността на сложния исторически процес, извличайки верните изводи, за да се стигне до едно обобщение“.

Монографията „Историята на град Ивайловград

1912–1944“ на доц. д-р Георги Граматиков е най-материалният и задълбочен историографски труд, посветен на града, както отчасти на общината и околията през разглеждания период. Това е един неоценим принос в историографията за тази най-крайна част от Източните Родопи. Книга за действията, стоицизма и съдбините на местните българи, които въпреки двете национални катастрофи, въртопите и превратностите на времето запазват своя здрав български, славянски и православен генетичен код.

След Втората Балканска (Междусъюзническата) война, през септември – октомври 1913 г. главорезите от гюмюрджинските

„автономни“ чети убиват, заколват и изгарят в селата Камилски дол, Хухла, Покрован, Сив кладенец, Горноселци, Долно Луково, Гугутка, Горно Луково, Драбишна и Попско около 370 души – мъже, жени, деца и старци. Затова с пълно основание проф. Любомир Милетич, автор на книгата-анкета „Разорението на тракийските българи през 1913 г.“, пише следното: „...всички са пострадали, и то толкова много, че Ортакойската (Ивайловградската, б.а.) околия може да се каже най-нещастна между пострадалите околии на Нова България“.

Не е ли това геноцид?!

Продължава на 5-а стр.

■ 70-годишнината от рождението на големия поет Ивайло Балабанов бе чествана тържествено в Свиленград. В препълнената зала на читалище „Просвета-1870“ бе представен поетичният спектакъл по негови стихове „Похвално слово за българката“. Самият Балабанов, въпреки крехкото си здраве, изгледа постановката, дело на актьорите от театър „Иван Димов“ в Хасково, Стефан Цирков и Ивана Шекерова.

Част от приходите заде-лихме за Ивайло Балабанов и така ще бъде винаги оттук нататък, когато се играе този спектакъл. Това е нашият малък жест на уважение и преклонение пред автора, каза Стефан Цирков. Припомняме, че премиерата бе на 4 септември в Ивайловград. В прочувствения спектакъл участват още младите таланти Паолина Петрова, Зорница Манева, Ламбрети Колев и Петя Манева. Вълнуващата хореография, благодарение на която актьорите се превъплътят в ролите

дични издания и литературни алманаси. Показани са също чернови на стихове, писма на майстора на словото до негови приятели и близки.

Ивайло Балабанов е роден на 28 август 1945 г. в село Хухла, Ивайловградско. Завършва гимназия в Ивайловград, след което работи по изграждането на Кремиковци, на язовир „Ивайловград“. Известно време работи като програмен ръководител на радиовъзела в Ивайловград, пише и в различни печатни

ПОЧИТ КЪМ ГОЛЕМИЯ ПОЕТИЧЕН ТАЛАНТ

Вечер на Ивайло Балабанов в Свиленград

литературни издания, както и в регионални вестници, списания и алманаси в страната. Носител е на десетки награди и отличия, сред които са „Южна пролет“ (1980 г.), награда на Съюза на българските писатели (1987 г.), национална награда „Изворът на Белоногата“ (2001 г.),

Книга на годината – 2004 г. за „Песни за старо вино“, литературна награда за цялостно творчество „Александър Паскалев“ (2005 г.), награда за патриотична поезия на името на Георги Джагаров (2006 г.), национална литературна награда „Пеньо Пенев“, орден „Капитан Петко войвода“ и др.

Последното отличие – най-високата степен „Златен век“ – печат на Симеон Велики, грамота и парична награда, Ивайло Балабанов получи за 24 май тази година от министъра на културата Вежди Рашидов. Призът му бе връчен за принос в развитието на българската култура и духовност.

„Нов живот“ даде своя принос в юбилейната вечер на Ивайло Балабанов. Приходите от продажбите на нашумялата поетична книга „Небесен гурбетчия“ със стихове на поета, издание на вестника, бяха дарени на семейството на твореца. Едни от най-хубавите стихове на Ивайло Балабанов са посветени на Тракия и жестоката съдба на тракийските бежанци.

„Хасковска Марица“

Снимки: Мехмед РЕДЖЕБ

■ Бившият кмет на Ивайловград Стефан Танев (вляво), при управлението на който Ивайло Балабанов получи званието „Почетен гражданин на Ивайловград“, и големият син на поета Атанас Балабанов (вдясно)

■ Ивайло Балабанов наблюдава спектакъла сред публиката

си, е на Ралица Петрова.

В началото на септември общинската библиотека в Свиленград уреди юбилейна изложба „70 години Ивайло Балабанов“. Експозицията съдържа екземпляри от стихосбирки, снимки и статии за Ивайло Балабанов, публикувани в перио-

издания. Дълги години живее в Хасково, след което се установява в Свиленград. Почетен гражданин е на Ивайловград, Кърджали, Свиленград. Почетен селянин е на родното си село Хухла.

Печатал е свои творби в почти всички национални

■ Сред близки

НОВА КНИГА...

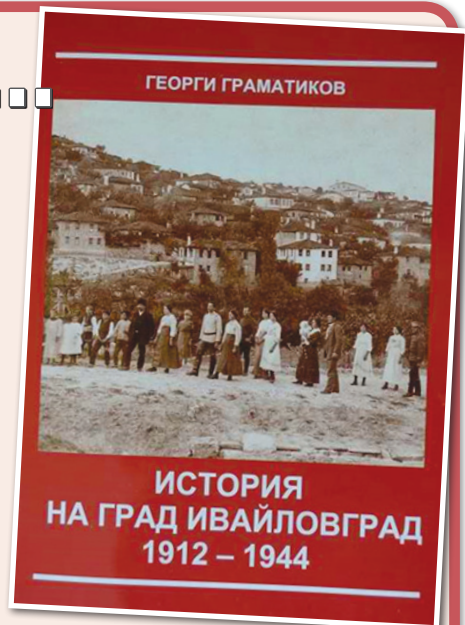
Продължение от 4-а стр.

Унищожени са и стотици къщи и стопански постройки, масивни възрожденски къщи, училища. Между избитите българи са местни административни, църковни и просветни дейци. Нанесени са психически травми в душевността на българите.

След геноцида общината и околията възкръсват като митологическата птица Феникс от пепелта. Това е второто тяхно Възраждане. В монографията си доц. д-р Георги Граматиков обстойно и задълбочено показва, анализира и доказва разностранното и многопосочно възкресение на родния край през периода 1912–1944 г.

Тази негова книга е книга настолна! И за нас, и за тези след нас.

Благодарение мощната ерудиция на родолюбца и учения Георги Граматиков, изследователската му страст и неукротимата му историографска енергия ние

се възпряваме пред неговия, бих казал, капитален труд за историята на Ивайловград. Монографията на доц. д-р Георги Граматиков е истинска енциклопедия за целокупния живот на Ивайловград през 1912–1944 г.

ГОРДО И ЧУВСТВТЕЛНО ТРАКИЙСКО СЪРЦЕ

Поетът Ивайло Балабанов, автор на вдъхновени стихове за Тракия и трагедията на тракийските бежанци, получи поздравленията и на тракийската организация във връзка с навършените 70 години. В приветствието, подписано от председателя на Съюза на тракийските дружества в България Красимир Премянов, се казва:

УВАЖАЕМИ Г-Н БАЛАБАНОВ,

От името на Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България и лично от мое име приемаме най-искрените ни поздравии по повод на Вашата 70-годишнина!

В духовния атлас на България Тракия и тракийските книжовници имат особен, неповторим и значим обществено-смисъл. Те не са просто географско понятие и автори на художествена литература, а имат апостолската орис да чертаят нови страници в историята на

отечеството ни.

Затова и ние, тракийци, толкова високо ценим Вашето творчество. То е не само вълшебен свят, излят във великолепни творби за родината, за приятелството и за любовта. От всеки стих пулсира гордото и чувствително тракийско сърце, непокорната и мъдра тракийска кръв, съпричастието към драматичната история на тракийските българи.

Приемете нашето дълбоко уважение заради отговорността Ви пред съдбата на България и пред народа ни, заради мисията Ви да съхраните паметта и силата на българската национална идентичност и да пренесете през времето истината за трагизма и величието на тракийци в бурните времена от началото на 20-ти век.

Желая Ви много здраве, енергия и вдъхновение!

ГАЗОВАТА ВРЪЗКА С ГЪРЦИЯ Е ПРИОРИТЕТ

Тръбопроводът започва от Комотини,
минава през териториите на областите
Кърджали и Хасково и стига до Стара Загора

Проект на Стратегия за управление на държавния дълг за периода 2015–2017 г., процедура по разглеждане и одобряване на инвестиционни проекти, кандидатстващи за финансиране с държавни заеми и на проекти, за чието финансиране се предлага издаване на държавна гаранция през 2016 г. и доклад за националната система наука-инновации. Тези теми бяха разгледани на заседание на Съвета за развитие към Министерски съвет под председателството на заместник министър-председателя Румяна Бъчварова. Членовете на Съвета за развитие одобриха Стратегията за управление на държавния дълг за периода 2015–2017 г., която беше предложена от министъра на финансите Владислав Горанов.

Сред приетите шест проекта бе и предложението на Министерството на енергетиката за осъществяване

на проект „Междусистемна газова връзка Гърция – България“ през 2016 година. Останалите пет проекта са: „Строителство на автомагистрала „Хемус“ в участъка от Ябланица до път А-2“, „Европейски транспортни коридори“, които включват 350 км автомагистрални и скоростни отсечки от републиканската пътна мре-

жа по основните трансевропейски транспортни коридори, „Ремонт и рехабилитация на мостове и рехабилитация и реконструкция на пътища III клас от Републиканската пътна мрежа“, „Развитие на кадастъра“ и „Язовир „Нейковци“ и пречиствателна станция за питейна вода“.

Както е известно „Междусистемна газова връзка Гърция – България“ се проектира за пренос на природен газ между двете страни, чрез свързване с националната газопроводна

мрежа на „Булгартрансгаз“ ЕАД, в близост до Стара Загора и с газопроводната мрежа на „ДЕСФА“ С. А. – Гърция в района на Комотини. Проектът се реализира от смесено инвестиционно дружество „Ай Си Джи Би“ АД, с акционери Българският Енергиен Холдинг ЕАД (50%) и гръцкото инвестиционно дружество IGI Poseidon (50%). Акционери с равни дялове в IGI Poseidon са DEPA, Гърция и Edison, Италия. Газова връзка е с дължина от 140 км на българска територия, като ще пресеке областите Кърджали, Хасково и част от Стара Загора. Предвиденият първоначален капацитет на интерконектора е 3 млрд. м³/г, а максималният до 5,5 млрд. м³/г на следващ етап. Газопроводът IGB ще бъде с диаметър на тръбата ~813 мм и с налягане ~ 57 бара на входната точка и налягане на изходната точка ~ 42 бара.

За трасето на българска територия предстои приемането на подробен устройствен план – парцеларен план, вкл. инженерни полеви работи и заснемания. Получени са положителни решения по оценка за въздействие върху околната среда (ОВОС) от компетентните органи на българска и гръцка територия. На гръцка територия са завършени инженерно-проектантските дейности и изготвянето на проектната документация, необходима за провеждане на процедури за разрешаване на строителство.

В началото на 2015 г. Министерството на енергетиката разработи пътна карта с разписан график на дейностите по проекта за изграждане на интерконектора България–Гърция. Планира се газова връзка да бъде изградена през 2018 г. и въведена в експлоатация до 2019 г.

Интерконекторът Гърция–България е от първостепенно значение за диверсификация източника на природен газ както за България, така и за региона на Централна и Югоизточна Европа. Интерконекторът ще свърже газовия коридор Север–юг с Южния газов коридор.

Пускат автобуси през прохода Маказа догодина

Ще бъде изградена трета лента за автобуси до 55 места

В ход е съгласувателна процедура между Гърция и България относно разрешаването на преминаване на автобуси през прохода „Маказа“. Това бе съобщено на провеждащото се в Пампорово Международно туристическо изложение „Планините на България – гостоприемство в четири сезона“. Форумът е под патронажа на областния управител на Смолян Недялко Славов. Идеята е за следващия летен сезон да бъдат пропускани автобуси до 55 места през ГКПП „Маказа“, заяви Недялко Славов. По негови думи от българска страна започва изграждане на трета лента, т.е. разширяване на „Маказа“, за да стане възможно пропускането на автобуси. През август гръцкото Министерство на външните работи е дало съгласие за преминаването на автобуси през „Маказа“, очакваме отговор от българска страна възможно най-бързо, заяви Михалис Амиридис, зам.-областен управител на периферия (област) Източна Македония и Тракия.

БИЗНЕС ЦЕНТЪР В КЪРДЖАЛИ ЩЕ НАСЪРЧАВА ПРЕДПРИЕМАЧИ ОТ ГЪРЦИЯ И БЪЛГАРИЯ

До края на 2015 г. ще бъдат открити Център за дуално обучение по мехатроника и автоматизация в град Смолян и Бизнес център за насърчване на инициативите между български и гръцки предприемачи в град Кърджали. Това съобщиха от Стопанската камара.

Основен генератор на бъдещите съвместни дейности ще са създадените

регионални структури. Чрез тях ще се подкрепи изграждането на кластери и мрежи с оглед практическото насърчване на предприемачеството, самонаемането и активното

използване на местния научен потенциал. Така ще се създадат обективни и устойчиви предпоставки за ефективно включване в пазара на труда на завършилите висше образование

млади хора, като се избягва миграцията на младите хора. Около тези идеи се обединиха представители на Българска стопанска камара, на Министерството на икономиката и на Българската асоциация по мениджмънт, отчитайки добри резултати по трансгранични проекти.

Планирани са за съвместно разработване и няколко нови българо – гръцки проекта, които да позволят на регионалните власти, на експертите, на учените и на работодателите, да подкрепят всички предприемчиви млади хора, които могат да дадат своя принос за нарастване на иновативния потенциал на регионите и за преодоляване на младежката безработица, допълват още от Стопанската камара.

Картографи по следите на Дарий

Тръгна уникална научна експедиция в Странджа

Картографска експедиция в Странджа, която ще обхване цялата територия на българската част, вече започна. Амбициозният екип иска да се създаде туристическа карта на планината в М 1:110 000, като на нея се нанесе новата инфраструктура, създадена през последните години. Подобна карта е поддържана от 2009

г. и обновена от Картография ЕООД и Геоплан, Бургас. Днес тя е изчерпена и е колекционерска рядкост.

Картографската експедиция в Странджа си поставя интересна задача. – да отрази наличието на обекти, изградени с европейско финансиране. Не се знае и реалното състояние и режимът на защитените терито-

рии, както и на паметниците на културното наследство. От турска страна също оказват помощ. С разрешението на компетентните власти в Турция ще бъдат нанесени туристическите забележителности в областите Кърклареси и Одрин.

Най-голямата находка на експедицията в подготовителния ѝ период е, че с помощта на представител на известен странджански род са установени изворите на река Ропотамо.

Учени от СУ „Св. Кли-

мент Охридски“ ще се наемат в работата на екипа, за да бъде проследен пътят на Дарий (1522–486 г. пр. Хр.) през Източна Тракия и Странджа. Знаменитият му поход срещу скитите оставя дълбоки следи в историята на античния свят. И той е описан от „бащата на историята“ Херодот. От успеха на тези опити на картографската експедиция зависи разкриването на един от най-значителните исторически и културни маршрути на взаимодействие между Изтока и Запада.

Тракийското дружество в град Бяла, област Варна, носи името на народния писател Николай Хайтов. То е регистрирано юридически като сдружение и се представлява от Петър Янев, който е неговият председател. Дружеството се самоиздържа от членския внос и малки дарения, но не скрива желанието да работи за тракийската кауза и да пази будни спомените на предците, не само с участие в проявите, организирани във Варна, но и със свои мероприятия и инициативи. Потребителната кооперация „Приморие“ е предоставила помещение на тракийското дружество, но оборудването в него е остаряло и се нуждае от подмяна.

ИНИЦИАТИВИ НА ТРАКИЙЦИ ОТ ГРАД БЯЛА

Авторитетът на дружеството в града расте, а и тракийците се борят за активно присъствие. Сега във връзка с годишнината от Ангорския договор тракийците са предприели нови стъпки за утвърждаване на тракийската кауза. В града има изграден бежански квартал, в който са построени еднофамилни къщи за настаняването на изселниците от Тракия, прокудени от тогавашното турско правителство. Държавата е предоставила заем за изграждането на тези къщи, като в Бяла, тогава село, се е заел предприемачът Гандев. Тези къщи са популярни като гандевите

къщи. Кварталът сега не е същият, на местата на някои от старите къщи са изградени нови жилищни домове и хотели, но традиционно тук живеят потомците на тракийските бежанци. Затуй тракийското дружество реши да предложи на общинския съвет и на кмета на общината новопостроеният парк в квартала да носи името „Тракия“. Да напомня за съдбата на бежанците, но и за това, че те не са обезщетени съгласно междудържавната спогодба между България и Турция. Тракийското дружество предлага още улица да носи името на Николай Хайтов.

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА АНГОРСКИЯ ДОГОВОР

Припомняме, че по повод на 90-годишнината от подписването на Договора за приятелство между България и Турция (18 октомври 1925) Съюзът на тракийските дружества в България и Тракийски научен институт съвместно с Института за исторически изследвания – БАН организират научна конференция на тема: „Ангорски-

ят договор и съдбата на Тракия след Първата световна война“.

По организационно-технически причини вместо на първоначално обявената дата 26 ноември 2015 г., конференцията ще се проведе на **4 декември т.г. от 10 ч. в Централния военен клуб – София.**

От Организационния комитет

Нашият приятел Чавдар Георгиев, активен деец на ПК „Тракия“, навърши 60 години. Честито! От сърце му желаем здраве, бодрост и дръзновение.

От ПК „Тракия“

„Музей на българката“ откриват в Харманли

Историческият музей Харманли откри своята нова постоянна експозиция под надслов „Изворът на Белоногата“, с което на практика ще прерасне в „Музей на българката“. Експозицията заема целия втори етаж на музея. Тя съдържа над сто народни женски носии, както и женски накити от миналото. В зала № 1 под

надслов „Рано ранила Гергана“ са подредени носии от Харманлийския край. Те са събирани от всички села на общината и представят фолклорното богатство и едновременно бит на българката като мома и невеста. В зала № 2 на музея са изложени носии от цяла България, сред които и една на бесарабска българка.

Български традиционни женски накити могат да се видят в друга зала на музея. В близко до нея помещение е представена в носии българска народна сватба от старо време. Експозицията разполага и с колекция от български народни носии на Светослав Петров от гр. Елена. Музеят на българката е единствен по рода си

в България, казва директорът доц. Тодор Спиридонов. Той се подготвя няколко години по инициатива на Община Харманли и с усилията на музейните работници. Експозицията е свързана със символа на Харманли – Герганината чешма, известна от знаменитата поема на П. Р. Славейков като „Изворът на Белоногата.“

Честито!

Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България и редколегията на вестник „Тракия“ честитят на рождениците на Съюза:

Андрей Василев Печилков – Смолян 1.XI.1936 г.
Димо Карабелов Янчев – Бургас..... 2.XI.1948 г.
Костадинка Пеева Димитрова – Казанлък 4.XI.1933 г.
Недялко Димитров Комнев – София 4.XI.1929 г.
Димитър Иванов Иванов – Хасково..... 5.XI.1974 г.
Василиос Ахилиас Мелиос – София 9.XI.1947 г.
Димитър Цонев Михайлов – София..... 10.XI.1944 г.
Димитър Тодоров Петков – Хасково..... 11.XI.1954 г.
Стефан Иванов Танев – Ивайловград..... 12.XI.1962 г.
Проф. Делчо Радев Порязов – София..... 14.XI.1932 г.
Ангел Петров Иванов – Хасково 17.XI.1951 г.
Диана Стойчева Славова – Хасково 18.XI.1963 г.
Краснодар Иванов Беломорски – София 18.XI.1953 г.
Милен Стоев Люцканов – София 22.XI.1958 г.
Янка Димитрова Спасова – Търговище..... 23.XI.1942 г.
Тодор Борисов Корув – София 24.XI.1942 г.
Иван Иванов Иванов – Варна 25.XI.1960 г.

Абонамент 2016 г.

На 15 октомври започна абонаментната кампания на „Български пощи“. Дойде време за абонамента. Единственият начин да общувате с любимия вестник е да се абонирате за него, той не се разпространява на свободна продажба. Ако искате да научавате навреме за събитията в Съюза, ако искате да следите развитието на въпросите, свързани с тракийската кауза или да разкажете за проявите, организирани от вашето дружество, и цялата тракийска общност да научи за това, трябва да се абонирате навреме.

Абонаментът за новата 2016 г. направете в най-близкия клон на „Български пощи“. И през следващата година цената за „Тракия“ се запазва, като за година абонаментът е 9.60 лв., а за половин година е 4,80 лв., а за тримесечие 2.40 лв. За предпочитане е да правите годишен абонамент, сумата не е толкова голяма, за да утежни бюджета ви, тъй като от опит се знае, че абониралите се за шест месеца, заети с други грижи, пропускат срока да продължат абонамента си.

Тази година читателите ни имат по-голям избор. Могат да се абонират и в офисите на ДОБИ ПРЕС. Фирмата има представители и дистрибутори в поголемите градове. За информация: 02/ 963 30 81, 963 30 82.

Съдбата на вестника зависи и от тиража му. Затуй се обръщаме към тракийските дружества да поемат присърце нашия повик и да приканят членовете си да се абонират. Броят на абонатите в дружествата е показател за тяхната активност.

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А Печат: Военно издателство ЕООД

Абонирайте се!

Каталожен номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: чл.-кор. на БАН Васил ПРОДАНОВ, проф. Иван ФИЛЧЕВ, Елена АЛЕКОВА, Никола ИНДЖОВ и Хубен СТЕФАНОВ; Главен редактор: Тодор КОРУЕВ
e-mail: vesttrakia@abv.bg, stdb_sofia@abv.bg, тел.02/986 71 26; факс:02/987 57 53

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC:STSABGSF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

КОРЕСПОНДЕНТИ: Валентина АНГЕЛОВА (Бургас) – 0879 545 115; Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) – 076/60 13 67;
Димитринка СМОЛЕВА (София) – 02/412 12 36, 0886 746 044; Михаил МИХАЙЛОВ (Сливен) – 044/62 48 53;
Анета Георгиева (Хасково) - 0894 044 420; Веска Ламбова (Шумен) – 0877 71 85 03; Мария ИВАНОВА (Ямбол) – 046/66 35 40

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

Зоната за сигурност в Сирия е щит на Турция срещу сирийските кюрди

Колко реалистично е изграждането на зона за сигурност в Сирия, за бъдещето на руско-турските отношения и ескалацията на напрежението в южната ни съседка след атентата в Анкара разговаряме с Георги Димов, бивш генерален консул на България в Одрин

ИНТЕРВЮТО ВЪЗЕ
СИМОНА МЕДАРОВА

– Г-н Димов, колко реалистично е изграждането на зона за сигурност в Сирия?

– Най-напред нека да си отговорим на въпроса какво означава въпросната зона за сигурност в Северна Сирия, както и да си обясним разбираемите колебания и съмнения относно това, има ли възможност и нужда от нея. Имам предвид не изобщо, а в променените съвременни условия на конфликта в арабската държава. По този повод са нужни конкретни прагматични решения, а не общи постановки. От една страна, без съмнение зоната за сигурност е предпазният щит на Турция за изолиране на сирийските кюрди в рамките на техните традиционни райони за пребиваване в Северна Сирия. От друга страна, обаче подобна зона ще бъде преграда за нова вълна имигранти към Турция, респективно към нашата страна, към Гърция, ако щете, изобщо и към държавите от Европейския съюз (ЕС). Точно от тази гледна точка могат и според мен следва да се оценяват акцентите от вчерашната визита на премиера Бойка Борисов в Истанбул и срещата с неговия турски колега Ахмет Давутоглу, на която, както разбираме, основно внимание е отделено върху турското искане за тази зона за сигурност в Сирия.

– Стана ясно, че България го подкрепя.

– Предполагам, че това е съчетано с нашите силни опасения по повод бежанската вълна. В тази връзка не е нужно да се притесняваме да го признаем и още веднъж да алармираме – бежанският натиск в момента е основната заплаха за нашата национална сигурност и интереси.

– Ако говорим за Турция в контекста на бежанската криза, колко важна е Турция за ЕС в момента?

– Самият факт, че Турция е обект на повишено внимание от страна на ЕС и

■ Георги Димов, бивш генерален консул на България в Одрин

лидерите на водещи държави от ЕС е достатъчен. Нека да направим в тази връзка кратък геостратегически преглед, както и геополитическа оценка именно по повод въпросната зона за сигурност, защото очевидно това е темата №1.

– Която предизвиква най-много спорове и противоречия между европейските страни като че ли.

– Не само, включително и като измерение на бъдещето на руско-турските отношения. От една страна, според мен, това се налага най-малкото заради активизирането на бойните действия в Сирия, включително и след още по-прякото ангажиране на двете суперсили – САЩ и Русия – и на тяхното взаимно противопоставяне, включително и военно. Също така и на вече публично изказаните възражения срещу възстановяването на двуполарния модел от страна на друга световна сила – Китай, което никак не е за пренебрегване.

Точно обратното – имаме повод за загриженост, много внимателни оценки и точно прецизиране на националния ни интерес. От друга

страна, обаче очевидно и нескривано, интересите на Анкара диктуват в Северна Сирия да бъде изграден някакъв буферен район, който да възпрепятства сирийските кюрди да се интегрират по някакъв начин с техните турски сънародници. Нарочно използвам термина именно „интеграция“, защото може би най-точно този термин съответства на ситуацията, а също така има потенциала сам по себе си да ни разкрие поривите за солидарност, споделена съдба, историческа визия и взаимна отговорност. Неслучайно, освен зоната за сигурност Турция силно настояваше и лансира идеята си за създаване на забранена зона за полети в Северна Сирия – точно по начина, по който това упражнение беше проиграно в Либия, а преди това в Северен Ирак. Струва ми се, че на този фон наистина заслужава да обърнем по-специално внимание на напрежението между Русия и Турция.

– Какво е бъдещето на

руско-турските отношения и как те могат да се променят в контекста на сирийския конфликт?

– Сложността и историческата обремененост, даже бих казал обреченост, на руско-турските отношения поражда често неочаквани обрати. В Сирия конкретно интересите и поведението на Москва и Анкара са diametralно противоположни. Очевиден факт е това. Независимо от това обаче, точно в период на подобно изостряне на позициите, и то пак по темата Сирия, руският президент Владимир Путин изненадващо посети Анкара, за да подпише и шумно афишира договорките за новия газопровод, заместил определения да премине през България „Южен поток“, даже го кръсти „Турски поток“. Така че интригата е дали и на каква цена икономическият интерес и прагматичният подход в руско-турските отношения, най-общо казано, могат да стопират или поне

да тушират техните различни позиции и интереси по глобални въпроси. Конкретно в случая – ситуацията и бъдещето на Сирия и преди всичко на нейния сегашен президент Башар Асад.

– Вие как смятате – икономическите интереси, които имат двете страни, могат ли наистина да тушират това напрежение, което възниква по другите важни въпроси?

– Последното изостряне на обстановката показва, че подобен въпрос не може да има еднозначен отговор. Сигурно ще се търси някакъв баланс на интересите, но трябва да отчитаме и други фактори, включително и сложността на руско-американските отношения. Не само Москва, но и Вашингтон имат сериозни възражения по тази тема. Така че наистина нещата са динамични и можем да очакваме някои неочаквани развития в тази посока. (Агенция „Фокус“, 15 октомври 2015 г.)

